

Panun nakinoita

Paperisäännöstelyn huippu. — Montako lehteä ilmestyy Oulussa?

Vielä kuului sampi kuin vaikeana kaupunkina lienee Oulu kirjapainojen ja lehtien luvattuna kaupunkina. Siitä pitäen, kun edesmennyt herra Barck täällä alkoi "ulos antaa" sanomalehteä Oulun Wiikko Sanomia on täällä ilmestynyt niin monta lehteä, että panen melkein toisen korvani pantiksi siitä, ettei kukaan arvaa oikeaa lukumäärää kirjakaupassa tai kaupunginkirjastossa käymättä. ¹⁾

Ja jollei paperiputaa olisi, ilmestyisi niitä kuin sieniä sateen jälkeen, niin, paperipulastakin huolimatta niitä pesiytyisi nimenomaan Ouluun, jollei olisi olemassa mielivaltaista paperisäännöstelyä, josta esimerkki alempana. Korkeimmillaan oli Oulun lehtien lukumäärä — tässä tarkoitetaan siis vähintään neljästi vuodessa ilmestyviä enemmän tai vähemmän määrällisiä julkaisuja — vuonna 1935,

¹⁾ Ainoa asiantuntija, sekin hieman vajavainen, on viime vuoden Runebergin päiväksi ilmestynyt Pohjois-Pohjalaisen Osakunnan kotisenttijulkaisu Jouko IV, jota vielä on halpaan hintaan saatavissa Oulun kirjakaupoista.

Kalevalan riemuvuonna ja ikäänkuin sen kunniaksi, sillä silloin ilmestyi Oulussa 25 lehteä.

Tällä hetkellä on monilla Oulun lehdillä paperivaikeuksia, minkä johdosta esim. viikkolehdistä kolme ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin ja viikkolehtien 1945 perustettu kuopus on nukahtanut kokonaan, toistaiseksi. Viime syksynä alkoi täällä nykyaikaisen epäsäännöllisesti ilmestyä myös sellainen lehti kuin Oulun Rotarysanomat, jonka päätoimittajakin vaihtuu niin tiheään, ettei hänestä uskalla puhua. Se on hauskin lehti, joka Oulussa on ilmestynyt, luulen... Jokin aika sitten julkaisti täällä näytelumeronsa jälleen uusi lehti, Pohjois-Suomen talousolojen erikoisanajajaksi julistautunut Pohjolan Talous, joka nyt kuitenkin yllättäen on joutunut paperivaikkeuksiin.

Tämän vuoden alussa piti täällä aloittaa toimintansa S a m m i O d d a s a h-nimisen lehden, päätoimittajana tšekäläinen saamelaislahetysten radiokuuluttaja, Juhani Nuorrgam. Lehestä oli tarkoitus tehdä saamelaisten oman järjestön tiedonanto- ja samalla kulttuurilehti, mutta yhtäkkiä saatiin kuulla, ettei tämänkaltaisellekaan lehdelle ole myönnetty paperia. Tätä voi jo sanoa paperisäännöste-

lyn huipuksi, sillä lehteä oli tarkoitus julkaista nelisivuisena kerran kuukaudessa, mikä olisi merkinnyt varsin pientä erää vuosittain. Mitä moinen pikkumaisuus ja kulttuurivihamielisyys (sana ei ole tässä liian ankara) merkitsee, sitä voi jo kysyä ao. viranomaisilta, sillä totisesti tämän hajalla olevan ja paljossa koetellun kansansirpaleen jäsenet olisivat tarvinneet oman tiedotuslehden. Vielä kunnioitettavampaa on, että se oli suunniteltu myös saamelaiskulttuurin vaalijaksi tässä maassa. Eiköhän asia olisi tarkistettavissa.

Mutta, hyvät lukijat, voitteko osapuolteenkaan arvata, montako lehteä tässä kunnan Oulussamme tällä hetkellä ilmestyy? Toimituksessa toimeenpanemani jo katiedustelu osoitti, että asia on arvaamisen varassa. Kirjolan pääfaktori osoittautui ainoaksi todelliseksi asiantuntijaksi, sillä hän arvasi melkein pilkulleen. Mutta arvaako lukija? Tekisi mieli julistaa oikein kilpailu, mutta tyydyn vain kysymään sekä ilmoittamaan, että vastaus julkaistaan tämän lehden takasivulla. Please, yrittäkää arvata!

Sitä ennen tekee mieleni täydentää luetteloa eräällä julkaisulla, jonka olemassa olosta aniharvalla on aavistustaakaan. Oulussa painetaan myös turkinkielää. Jo 1946 aikoi oululainen kauppias S. Hamid julkaista siroa vihkosta, jonka tarkoituksena on säilyttää vanhoja turkinkielisiä perinteitä näilläkin rajoilla. Ky-

symyksessä ei ole varsinainen lehti, vaan sarja kertomuksia tai novelleja, legendoja tai miten heitä nyt kutsuisi — taidan hieman heikosti lukea noita merkillisiä kirjainkoueroita. Hyllyyni eksyneen sinivihon nimi on kuulema "Köyhä". Kuinkahan monella kielellä tässäkin kaupungissa lie kirjallisuutta painettu.

Ja lopuksi, kun tässä muuten ei ole ilmennyt aihetta oman lehden puffaamiseen niin kerron viimeisimmät New Yorkin uutiset — viimeainittu sana pitäisi oikeastaan kirjoittaa isolla kirjaimella, koska kysymyksessä samalla on lehti Uutiset. Herra A. Kangas kertoo artikkelissaan "40 v. siirtolaiselämän keskipisteenä", että kun Yhdysvaltain pääkaupunkiin vuosisadan aiussa asettuneille siirtolaisille piti saada suomenkielinen sanansaattaja, perustettiin Kaiku-niminen lehti, josta tosin, toimittajan ja kustantajan matkustettua pian Suomeen, ei tullut pitkäaikainen. Kaikon nimi oli jo siihen aikaan niin tunnettu, että varmaan tuntui hyvin luonnolliselta asialta antaa sen nimi myös vieraalla maaperällä ilmestyvälle lehdelle, jonka lukijakuntaan kuului paljon pohjalaisia.

No, sitten tuli lehtiä oikein jonossa, mutta Kaiku sen puuhan aloitti.

P a n u.

Vastaukset lehtiärvaukseen siis takasivulla.